

ABONAMENTUL:
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "

Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON N. 286

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDACTIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 80

INSERATELE
se primesc la administra-
ția. Prețul după tarif
și învalia.

Manuscrisele nu se în-
napoiesc.

Patriotismul lor și patriotismul nostru.

(v. mol.) În timpul din urmă s'au făcut în parlamentul de pe malul Dunării o mulțime de enunțări privitoare la noi Români.

Într'un articol din săptămânile trecute am subliniat una din cele multe, pentru că mi-s'a părut nu numai rară și neobiceșită, dar în consecvențele ei direct incommensurabilă.

E vorba de declarația primministrului prin care recunoaște *prioritatea sentimentului de rasă, față de cel al patriotismului.*

Într'un stat național cum e Franța sau România o discuție pe tema aceasta ar fi direct de prisos, din simplul motiv, că în mentalitatea acestor națiuni cele două sentimente se acoperă cu desăvârșire.

Nu mai în state poligote poate fi vorba de o diferențiere și prin urmare și de un conflict dintre ele.

Baza noastră atât în teorie cât și în practica vieții e clară:

Sentimentul de rasă, iubirea de neam cu toate consecvențele ei a avut la noi Români o nediscutată *intăietate.*

Ar fi nu numai un act de nesinceritate ci și de lașitate dacă nu am mărturisit-o pe față.

Faptul acesta însă nu implică escluderea celui alt sentiment al iubirii de patrie.

Politicianii și publiciștii direcției șoviniste maghiare, în nisuiț lor de-a dovedi lipsa noastră de patriotism pornesc din premisa falsă că întâietatea iubirii de neam a Românilor, îndărătnicia cu care respingem toate atacurile îndreptate în privirea ființei noastre etnice, este *in sine cea mai clasică dovadă a lipsei noastre de patriotisme.*

Să cercetăm mai deaproape cauza aceasta:

Să începem cu patriotismul mult laudat al Maghiarilor.

Cunoaștem teoria lor predilectă potrivit căreia, statul sau națiunea politică ungară e identică cu națiunea genetică maghiară și că prin urmare ideea „patriotismului” și a „naționalismului” la Maghiari se acoperă cu desăvârșire.

Fără de-a intra în discuție asupra acestei teorii acceptăm ca un

ce pozitiv faptul că în mentalitatea Maghiarilor ideea „naționalității” și a „patriotismului” e una și aceeași noțiune.

Ba mai adăugăm, că în urma supremației am putea zice a monopolului politic pe care îl exercitează ei dela 1867 încoace, e neverosimilă o situație în care sentimentul de rasă al Maghiarului ar putea să vie în conflict cu sentimentul lui de patriotism.

Din aceasta țesă fundamentală însă urmează cu necesitate două constatări:

1. că nu suntem în stare a măsura *cantitatea* patriotismului maghiar, ne-având mijloacele de-a stabili că din sentimentul complex așa cum se prezintă el în sufletul Maghiarilor câte % revin iubirii de neam și câte iubirii de patrie.

2. nu putem hotărî nici barem aproximativ *calitatea* patriotismului lor din simplul motiv că nu avem nici o pildă nici-o probă când acest patriotism s'ar fi validat și manifestat, atunci când a fost în conflict cu sentimentul de rasă. Abia ici colo dăm de câte un fapt concludent din care celitorul inteligent își poate trage unele urmări prețioase.

Așa spre pildă un reporter al unei gazete maghiare colaborând prin America se plângea mai când amar de slăbirea până la indiferență a iubirii de patrie ce-a observat-o la emigranții neaoși maghiari.

Se plângea, că Maghiarul după câțiva ani petrecuți în America devine indiferent față de patria sa, iar copii lui învață perfect englezește și în curând uită cu totul limba maghiară.

E fapt constatat mai departe că tocmai emigranții maghiari dau procentul cel mai mare al celor cari se stabilesc pentru todeauna fie în Statele Unite, fie în Canada iar în urma acesteia e pierdut nu numai pentru țară ci și pentru neam.

Toate aceste nu sunt de natură să ne convingă despre vânoșia patriotismului Maghiar nici despre vitalitatea de rasă a lui.

Cu toate aceste judecând după firea lucrului și ținând seamă și de caracterul etnic impulsiv al Maghiarilor putem conchide, că într'un caz când ar trebui să aleagă și ei între

sentimentul de rasă și cel al patriotismului, sentimentul iubirii de neam ar eși biruitor și la ei ca la ori ce alt popor. Căci aceasta e un sentiment cu mult mai puternic mai primordial decât cel al iubirii de patrie.

Din toate aceste e clar, că *proba adevărului iubirii de patrie* nu se poate face decât la un popor la care aceste două sentimente poate fără voia lui sunt într'un conflict vecinic. La un popor care a avut de suferit mult pe urma iubirii sale de neam tocmai pentru că au aflat bărbăți de stat cari în loc să cerce o armonizare a acestor două sentimente prin liniștirea și satisfacerea sentimentului de rasă, au vrut să-l desrădăcineze din sufletul poporului, ca în locul lui să străbată exclusiv sentimentul patriotismului.

Și dacă un astfel de popor chinuit și bruscat în cele mai sfinte ale lui, în sentimentul iubirii de neam, totuși a știut să păstreze în sufletul lui un loc și pentru iubirea de patrie, în numele căruia a fost și este brutalizat — *a susținut cu glorie proba de foc a adevăratului patriotism.*

Un astfel de popor e și poporul român.

Mănași de sărăcie, brutalizați de jandarmi, și batjocoriți la tot pasul de nește slujbași streini de limba lor, Români au luat nu odată togiul pribegiei ca să și încerce norocul în țări străine.

Dar spre cinstea acestor țărani fie zis, după un an doi sau mai mulți de muncă grea, aproape toți se întorc la vetrele lor, deși bine știu că acasă în patria lor nu se vor bucura nici pe departe de libertatea națională și cetățenească de care au avut parte și în statele unite ale Americii?

Dar chiar cu privire la cei rămași acasă, întreb mai este un al doilea popor, care să-și împlinescă, fără a murmura, toate datorințele față de stat, deși o întreagă haită de patrioți de bălcu îi pun aproape zilnic la grea probă răbdarea și se nisuesc a-l pune în fața conflictului tragic de-a alege numai unul din cele două sentimente, în loc de-a cerca să le împacă, prin o înțeleaptă recunoaștere și îndestulare a iubirii de neam.

Aceasta e singura cale, pe care urmându-o dacă nugenerația de azi

a maghiarilor, barem cea de mâine va da o dovadă despre un patriotism mai nobil și mai adânc decum înzădar îl căutam la apostolii miopei ai șovinismului intolerant și al imperialismului chimeric.

Pactul în cameră. Abia s'a terminat discuția în camera magnaților, asupra chestiunii rom. și azi se începe o nouă dezbateră asupra ei în camera deputaților. Este la ordinea zilei răspunsul lui Tisza ce l-a dat în cameră asupra tratativelor cu Români. Discuții va ține poate câteva ședințe, căci afară de deputații noștri, vor vorbi și câțiva deputați opoziționali.

În vederea acestei dezbateri, dl. Dr. Mihali, după cum anunță ziarul din Bpsta, a convocat pe eri, Duminică la o consfătuire pe deputații naționaliști. S'au împărțit rolurile în luptă. Dl. Dr. Mihali va vorbi în general asupra mersului tratativelor, scoțând la iveală motivele eșuarii pactului. Celalalți deputați se vor ocupa cu detaliurile pactului. Vor aprecia: V. Damian, chestia bisericăsească, Dr. St. C. Pop chestia Hajdudorog. Dr. Al. Vaida va vorbi despre stările economice și culturale și Dr. Șerban despre școlă, își vor ridica cuvântul și Slovaci, iar deputații opoziționali vor îndrepta din nou atacuri contra noastră și contra lui Tisza. I vom auzi șbirând, că la explozia din Dobrițin sunt părtași și Români și vor răsună acuze contra lui Tisza, că a tratat cu astfel de oameni răsvrățitori. Și altele de felul acesta, la cari va răspunde Tisza și poate și alți deputați guvernamentali.

Dezbateră promite a fi interesantă.

Alegerea de deputat al Lugojului a fost fixată pe ziua de 9 Martie n. cu toate că membrul comitetului central al comitatului Caraș-Severin dl. Dr. V. Brănuș e a cerut să se fixeze un termen mai îndepărtat, fiind prea scurt timpul pentru pregătirile luptei electorale. Prezident al actului de alegere a fost numit primnotarul comitatului Dr. Talajdi. Votarea se va face la trei comisii. La prima va vota orașul Lugoj, iar comunele rurale se împart la celelalte două comisii. Mâine, Marți, se întrunește la Lugoj conferința membrilor partidului național român, pentru a

lua dispozițiile necesare în vederea acestei alegeri.

Din camera magnaților.

— Două proiecte. — Atacul opoziției. — Circumscripțiile și Români.
— 50 de circumscripții române. —

Sâmbătă s'au rezolvit în camera magnaților două proiecte importante. S'a votat proiectul legii de presă și proiectul pentru împărțirea circumscripțiilor electorale. Dar în cursul dezbaterii s'au petrecut scene zgomotoase. Opoziția a atacat vehement pe Tisza și guvernul. În decesebi baronul Pronsy și contele Hadik au criticat proiectul de presă, făcând diferite reproșuri guvernului. Au răspuns Tisza și ministrul Palogh. Acesta din urmă a ținut o vorbire lungă, în care a apărat proiectul, care în cele din urmă a fost acceptat.

A urmat la ordinea zilei proiectul de împărțire al circumscripțiilor electorale. Aici s'a făcut vorba și de noi, în legătură cu chestiunea supremației maghiare. Au vorbit și acum Pronsy și Hadik, și le-a răspuns ministrul de interne Sándor Iános.

Bar. Pronsy critică proiectul, în deosebi dispozițiile, prin cari se subtrage din sfera de drept a județelor împărțirea specială a circumscripțiilor. Se încearcă a dovedi, că *proiectul e favorabil ținuturilor cu majorități nemaghiare.*

Contele Hadik regretă, că guvernul ține în taină datele împărțirii detaiate a circumscripțiilor. După datele, ce-i stau la dispoziție, află că conform proiectului vor fi 237 de cercuri maghiare față de 210 nemaghiare. Dar dacă socotim și 30 de cercuri socialiste, dispăre majoritatea maghiară. Dacă ținem la ideea de stat național, atunci *să nu facem stat de noțiune!* — zice Hadik. Să se creioze administrație bună, politică economică bună, dar fără tratative cu comitetul.

El vede, că partidul muncii pactează cu agitatorii. Aminteste discursul de odinioară al lui Polit din cameră, în care acesta a vorbit de un stat naționalist. Tisza Kálmán a sfătuit atunci pe Polit să nu vorbească și în afară de cameră astfel de lucruri, căci poporul maghiar are încă atâtă forță ca să zdrobească pe dușmanii. Așa atitudine să ia și flul lui Tisza.

Sven Hedin.

Impărăția din mijloc.

Lucrul cel dintâi, care-l învață un băiat de școală chinez, este, că cerul e rotund, și că pământul este în patru colțuri, că China zace în mijlocul pământului, și că de aceea se chiamă „Impărăția din mijloc.” Toate celelalte țări zac împrejurul Chinei și sunt vazalele ei.

Impăratul e numit „Fiul Cerului” și întrunește în mâna sa cea mai înaltă putere preotească și lumească. Când își începe domnia, dă timpului său de domnie un nume anumit, care este, pe urmă, numele său propriu. Pe urmă și-l alege însuși dintre fi săi. Dacă-i fără copii, își alege de urmaș pe unul dintre neamurile cele mai de aproape, îl adoptează apoi, ca el mai târziu să aducă jertfele cuvenite spiritului său și spiritelor străbunilor săi. Simbolul Casei împărătești este îmbrăcămintea galbenă și bălaurul cu cinci degete. Impăratul stă ca Cerul de pământ peste popor, și muritorii, cărora li se îngăduie să vorbească cu el, se pot număra foarte ușor; li s'a îngăduit, dar împăratul n'a avut să le spună nimic.

*) Astăzi este Republică.

Marele Khang-hi (1662—1721) avea însă la curtea sa mai mulți jezuiți cari, la porunca lui, compuseră o hartă escelentă a Impărăției din mijloc.

China este împărăția cea mai veche, cea mai împoporată și cea mai neschimbată de pe pământ. Pe când erau în floare Ninive și Babilonul, înainte cu 2700 ani, China avea deja o civilizație înaltă, care a și dăinuit în curs de patru mii de ani. Din Ninive și Babilon sunt numai ruine astăzi. China însă de loc nu este oboșită de viață. Azie apuseană este asemenea unui câmp mare de morminte, cu nenumărate pietre de mormânt din vremi dispărute. Migrațiunile de popor, cari nimiceau totul, au trecut peste ele; rase și împărății s-au bătut și s-au succedat aici unele pe altele. China însă prin situația de sine stătătoare a țării și prin greața poporului de a veni în atingere cu străinii, a rămas, ceea ce a fost și mai înainte și adorarea cu care se închină la cele moștenite și la memoria străbunilor, contribuie ca generațiile nouă să fie asemenea celor premergătoare.

În timp de douăzeci și două veacuri, cari premerge în istoria Chinei înainte de Christos, eu domnit acolo după o linie, trei generații de împărați. Două veacuri și jumătate înainte de era noastră, un împărat puternic și prevăzător a ridicat zidul cel mare, cel mai

puternic lucru de arhitectură săvârșit vre-odată de mâni omenestii. Lung de 2450 kilometri, înalt de 16 metri și la bază de 8 metri, iar deasupra numai de 5 metri de gros. În depărtări anumite sunt pe el turnuri, ici colo sunt porți. Este clădit din petri, țigle și alt material. Cu deosebire în partea din spre vest a imperiului zidul este astăzi, în parte foarte stricat, ba în unele locuri sunt numai grămezi de ruine. De altcum însă mai există și astăzi, și eu am mers distanța mari de-alungul lui și-am trecut mai de multe ori prin porțile lui frumoase.

Și pentru ce s'a zidit oare, acest zid uriaș? Chinezii sunt un popor pașnic. Ei s'au îngrădit cu zid, ca să fie lăsați în pace și să fie cruțați de toți, cari se îmbulzesc nechemăți în țara lor. Și cele 1553 de orașe din China sunt înconjurate jur împrejur cu puternice ziduri de piatră, și marele împărat, în veacul al treilea înainte de Christos, gândea, că este mai simplu, să zidească mai bine îndată un astfel de zid în jurul întregului imperiu. Primejdia cea mai mare amenința împărăția, cu deosebire din partea nordică. Acolo locuiau nomazi turci, tartari și mongoli, popor de călăreți, săbătoce, viteze și războinice. Zidul chinezesc era pentru aceștia o pedecă neînvinșă, și prin asta a devenit și pentru soartea Europei fatală. Când oardele acestea de călăreți, Hunii, au găsit închise

drumurile sudice spre China, s'au întors spre apus și, în suta a patra, însoțindu-se cu Alanii, înundară imenze ținuturi din Europa.

Pentru vecie însă, zidul cel mare, totuși n'a putut apăra împărăția chineză. În anul 1280 țara a fost cucerită de Chanul Cublai, nepotul Chanului Dgingi, prietenul și binefăcătorul lui Marco Polo. Și el a fost mare arhitect. El construi canalul împăratului între Peking și Hangou, nemijlocit spre sud-vest dela Șangai, ca de recoita urezului din provincie sudice, să se bucure și ținuturile nordice ale țării. Mai înainte se transporta urezul de-alungul țărămurilor, pe niște vase numite „gionche”, și atunci aveau să sufere foarte mult din partea piratilor japonezi. Deochele acestea le puteau transporta acum, fără nici o primejdie, pe canalul cel nou. Canalul acesta era de 1350 kilometri de lung, strălătea răul galben și răul albastru, și se folosește și astăzi; este un monument de sute de ani al domniei mongole.

În a. 1644 China a fost cucerită de către dinastia de astăzi, Mandciu, dintr'o seminție cu totul deosebită. Ea introduce purtarea oșii de păr de astăzi. Acurat cu un veac mai înainte cuceriseră Portugezii Macao, aproape de Hongkong. De pe timpul acela, cu deosebire însă în deceniile din urmă, Europeanii au străbătut tot mai mult în ținuturile chineze. Posesiunile franceze

de pe peninsula din India posterioară încă stăteau odinioară sub scut chinezesc. Puterile mari s'au făcut stăpâne peste cele mai bune porturi din China. De două ori, mai pe urmă cu orazia războaielor boxerilor în 1900, capitala Peking a fost cucerită, iar castelul împărătesc devastat de către trupele aliate europene. De aceea se poate explica pentru ce chinezii urăsc din tot sufletul pe Europeanii, și așteaptă momentul ca să sosească ceasul de răzbănare.

Impărăția din mijloc este China proprie, „Fiul Cerului” însă mai domnește peste patru țări mari, vazale: Turchestanul ostic, Mongolia, Manciuria și Tibetul. În areal întrăgă Impărăția chineză este de douăzeci de ori, în populațiune de cinci și jumătate ori mai mare decât Germania. Pentru că în China locuiesc 330 milioane de oameni; tot al cincilea om din lume, este așa dară chinez!

În urma situației țării, clima este miunată și foarte sănătoasă. Deosebirea temperaturii între vară și iarnă este mare. La miazăzi domnește o căldură aproape tropicală, la nord, în jurul Pekingului, este iarna un frig foarte aspru. Pământul este foarte roditor. Se cultivă ceai, urez, hrișcă, porumb, ovăș orz, fasole, mazere, legumi și multe altele.

(Va urma).

La atacurile aceste răspunde ministrul Săndor. Spune, că cei ce au pregătit proiectul au săvârșit o muncă elisită. La alcătuirea lui au ținut seamă și de urcarea numărului circumscripțiilor române și au constatat, că cu răspândirea culturale numărul cercurilor române va ajunge la cincizeci.

În chestia alcătuirii circumscripțiilor, despre care circulează diferite date, nu ne putem pronunța decât atunci, când vom cunoaște gruparea comunelor în circumscripții. Desigur însă că această grupare nu va fi justă față de noi.

Bomba dela Dobrițin.

Cercetările dela București. Atentatorii sunt indivizii Cătăraș și Teodoroff.

București 1 Martie.

Siguranța poliției Capitalei, sesizată de poliția din Cernăuți, a început cercetările spre a vedea în ce constă adevărul asupra celor susținute, cum că atentatul din Dobrițin ar fi opera unor români.

De trei zile, la Siguranță s'a depus o activitate extraordinară. S'au făcut cercetări după toate indicațiile date de poliția din Cernăuți și s'au cerut lămuriri dela toate punctele de frontieră din țară. După cercetările de până acum s'a stabilit, că poliția din Cernăuți s'a pus pe o bază greșită formulându-și buniata că atentatul a fost săvârșit de români.

Punctul principal, care a îndrituit autoritățile din Cernăuți să creadă că autorii atentatului sunt români, este existența celor două pașapoarte ale lui Măndășescu și Avram Tudor. Este absolut exact, că poliția Capitalei, acum, cât-va timp, a liberat două pașapoarte cu aceste nume.

Ambii sunt cunoscuți de poliție. Unul din ei, Măndășescu, este negustor de cal, iar celălalt artist, după cum este trecut în cererile lor de pașapoarte. Atât Măndășescu cât și Theodor Avram se găsesc în țară. Cercetările făcute până în prezent dovedesc că ambii sunt cu totul străini de atentatul săvârșit.

Poliția din București a fost dela început convinsă, că atentatorii s'au folosit de pașapoarte false și că prin urmare nu pot fi considerați ca autorii atentatului Măndășescu și Avram. În consecință indicațiile polițiștilor austriaci și ungari au fost mai curând de natură să îndepărteze dela calea cea bună cercetările. Cercetările poliției bucureștene au urmat cu totul pe alte căi și dacă ea a ajuns astăzi în ajutor să descopere pe adevărații criminali, aceasta este exclusiv meritul ei.

O altă atitudine, cu totul deosebită de cea a poliției austriece și ungare, a fost că autoritățile bucureștene au păstrat în tot timpul cercetărilor ei mai mare secret și cu toate că aceste cercetări durează de trei zile, n'a putut nimic transpira până azi asupra mărturisirilor pe care le-ar fi făcut cel arestat. Ba, ce e mai mult serviciul siguranței din București a ținut, tot în interesul cauzei, să desmintă unele știri, ce s'au transmis din București ziarelor din Budapesta, căci interesul pe care trebuie să-l urmărească poliția română este ca, din moment ce ar avea într-adevăr în mână pe autorii atentatului, să scoată dela dansul mărturisirea completă a vinovățiilor lui și a tuturor complicităților sale, astfel ca să se poată respinge fâgă urmă de îndoielă infama insinuare a presei șoviniste ungurești. Dovada contrarie trebuie făcută pe deplin pentru ca băștorii să amuțescă dintr'odată.

Astfel se și explică întârzierea pe care a pus-o poliția în a vesti publicul despre arestările operate.

Comunicate oficiale.

Ziaristilor români li s-au refuzat până azi orice amănunte oficiale. Provocându-se la telegramele ziarelor din Budapesta cu privire la arestarea indivizilor Cătăraș și Teodoroff, proiectul poliției bucureștene d-l Corbescu le-a dat următoarele lămuriri:

»Până acum nu s'a stabilit nimic precis în această afacere. Toate indiscrețiunile făcute de poliția din Cernăuți, cât și de poliția ungară din Dobrițin, precum și publicarea de amănunte necontrolate, de presa străină,

nu pot decât să îngreuneze cercetările pentru descoperirea fapturilor, cari folosindu-se de aceste indiscreții, pot să se pună la adăpost de urmărire.

De altă parte presa oficială română a fost autorizată să publice următoarele:

»Din Budapesta s'a comunicat a seară (Sâmbătă) telefonic la București că ziarele din Capitala Ungariei, în ediții speciale, anunțau două arestări cari s-ar fi făcut de către autoritățile românești, în legătură cu urmărirea autorilor atentatului de la Dobrițin. Ziarele din Budapesta citează, chiar numele celor ce s-ar fi arestat, în persoana studentului basarabean Cătăraș și a unui marinar numit Teodoroff.

»Nu putem decât să regretăm ușurința acelor ziare din Budapesta, cari dând crezare unor anume știri, citează chiar nume proprii îngreunând astfel cercetările autorităților românești.

»Ceea ce putem afirma — și a această cu certitudine — este că autoritățile românești lucrează cu toată străduința ca să-și poată face datoria în această afacere.

D-l Panaitescu, directorul siguranței generale, a făcut ziaristilor eri următoarele declarațiuni:

Pot să vă spun atâta că atentatul din Dobrițin nu-și are punctul de plecare nici în România nici între Români din Ardeal. Despre Românii din Ardeal eram convinși chiar dela început că nu se pot preta la un astfel de gest neobișnuit prin ferozitatea lui.

Atentatul n-a fost urzit de românii din Ardeal ci firele lui trebuie căutate în altă parte. Un astfel de atentat nu putea fi proiectat de ei, iar astăzi când avem în mână toate firele acestei afaceri, constatăm că e bine că el n-a fost comis de ei și nici nu trebuie să fie.

Nu vă pot da nici un amănunt asupra rezultatului anchetei, pot să vă spun atâta, că astăzi seară cel mult în desursul nopții detentorii reali ai pașapoartelor vor fi aduși la București. Autoritățile sunt pe urma lor, iar arestarea se așteaptă din moment în moment.

Aceste informații sunt precise, mai mult nu vă pot spune.

Cătăraș—Teodoroff.

Comunicatele aceste nu confirmă arestarea lui Cătăraș și Teodoroff cu toate că acești indivizii, sunt bănușiți cu săvârșirea atentatului.

În privința aceasta o ediție specială a ziarului „Dimineața” apărută azi aduce următoarele amănunte:

Portarul otelului „Minerva” din București, unde Cătăraș locuiește în timpul din urmă, a spus următoarele:

— Cătăraș e foarte cunoscut în hotelul nostru unde a stat anul trecut mai multe luni. De atunci a descins deseori la noi pentru câte o noapte.

În ziua de Marți 11 Februarie v., la orele 9 seara, a venit iar la noi însoțit de un tânăr înalt cu mustața neagră. Ei aveau două geamantane, veneau dela gară — și mi-au cerut o cameră. A doua zi, Miercuri, pe la orele 11 a. m., s'au dat jos din odă și mi-au cerut să le aduc un automobil. Păreau foarte grăbiți și au uitat chiar să-mi plătească prețul camerei. Când le-am amintit, ei se și urcaseră în automobil și Cătăraș mi-a dat prețul camerei, adică 4 lei.

— După amiază pe la 5 a venit poliția la otel interesându-se de Cătăraș și de tovarășul lui. Poliția a luat deoparte în întregul personal al hotelului. Am cutreerat, spune apoi portarul, întreg orașul însoțit de un comisar ca să găsească automobilul cu care a plecat Cătăraș și tovarășul său.

— La hotelul Minerva, continuă portarul, sunt în serviciu mai mulți băieți ardeleni cari știu ungurește. Acum vre-o două săptămâni, Cătăraș a venit la hotel și a rugat pe un servitor să-i arate cum se face un mandat poștal pentru Ungaria, adăugând că ar vrea să trimească 100 coroane.

Poliția după lungi cercetări a descoperit automobilul cu pricina. Șoferul dădu toate explicațiile în așa fel că Joi, pe la orele 5, agenții poliției se găseau în fața locuinței în strada Lahovari, în apropiere de șosea, unde se adăpostea Cătăraș.

După oare care ezitări agenții au pătruns în fundul curții unde însă nu l'au găsit pe Cătăraș, care a dispărut fără nici o urmă.

Cine e Cătăraș.

Cătăraș este un aventurier politic. Bulgar de origine, a stat câteva timp în Rusia, unde nu se știe din ce a trăit și de unde a venit.

Sosit în România acum câțiva ani s'a dat drept student român basarabean silit să se refugieze în România din pricina persecuțiilor îndurate din partea autorităților rusești.

A început să se suspectat, însă mai ales când a fost luat în deapropo observație de studențimea din București.

Făcând aci pe luptătorul, aci pe gimnastul, anunța reprezentații cari nu mai aveau loc sau în cel mai bun caz nu erau decât niște exhibițiuni ridicole.

Căutând să se introducă apoi în cercurile militare române a cercat să intre ca profesor de limba rusă la școala de război, denunțând pe titularul catedrei că ar fi agent al poliției rusești. De sigur că în această denunțare el urmărea să delăture banuiala care plana asupra lui.

Manopera a fost însă dată pe față și un ordin de zi a fost dat școlilor militare. Prin care se interzicea elevilor de a mai avea contact cu Cătăraș, care le era indicat ca spion.

Înainte cu câțiva ani Cătăraș a luat chiar parte la o întrunire în sala Dacia, unde a pozat pe naționalistul basarabean descriind situația tristă a Românilor basarabeni. Mai târziu a fost reprezentantul unui magazin rus, influențat la București, mai apoi tâlmaciu unor procuriști ai unei fabrici de plugiuri din Odessa.

Cătăraș încerca mereu să pătrundă în cercurile politice române, dar atitudinea lui da tuturor de bănuți. Multă vreme el a fost suspectat și ținut la distanță, fapt de care se plângea cu multă amărăciune. Din cercurile studențești fusese respins. Desul contact cu agenții ruși îl făcu cunoscut poliției române.

La un moment dat Cătăraș răspândise vorba că se găsește în cea mai cumplită lipsă și făcuse un apel la generozitatea publică spre a nu fi lăsat muritor de foame.

Astfel a trecut acest om mereu sub altă ipostază, până când acum în urmă a apărut în gentilom, care risipește averi.

Mai nou.

La serviciul siguranței din București se continuă cu mare zor cercetările și interogatoriile, la cari participă și detectivii ungari și austriaci. Despre toate fazele acestor investigații sunt puși în curent din ceas în ceas membrii guvernului.

Se așteaptă în fiecare moment încheierea instrucției și publicarea comunicatelor despre rezultatul investigațiilor.

Cer.

Atitudinea ziarelor maghiare.

Știrile soalte din București despre arestarea (?) indivizilor Cătăraș și Teodoroff au cam indispus zărele șoviniste maghiare, cari par a regreta, că afacerea atentatului dela Dobrițin e pe punctul să li se întorsătură neașteptată. Calumniile, pe cari le-au deblitat zilnic în contra Românilor, le-au întunecat mințile în mod atât de grozav, încât ori-ce știre, care nu este pe placul lor le turbură din nou mințile.

»Pesti Hirlop» de pildă, cu toate că înregistrează știrile despre arestarea lui Cătăraș și Teodoroff, face pe Tomane nedreținut și constată, că autoritățile ungare, austriece și române vreau să abată cu ori-ce preț atențiunea opiniei publice maghiare dela Români.

»Budapest Hirlop» este și mai nostim. După ce până mai eri ne-a tratat cu cele mai infame epitețe, se aruncă astăzi cu toată furia asupra »pravoslavnicilor», căci iată ce scrie între altele:

»Intorsătura aceasta înseamnă, că crima dela Dobrițin stă în legătură cu mișcarea pravoslavnică. Supuși ruși au comi crima, dar punerea la cale a atentatului s'a făcut cu o perfidie bizantină, cum mai rar li se găsește părechea. A fost așa ca unealtă un român basarabean, care trăiește în România.

»Prin urmare două scopuri a urmărit atentatul în contra episcopului de Hajdudorog. Unul a fost de a face să espirodeze procesul în contra mișcării pravoslavnice: a băga frică în cei cari sunt aplicați să se sperie și a încuraja pe acei, cari au să se teamă de judecătorii lor. Al doilea scop le-a fost, să suspicioneze România și Românimea: de-a face în fine imposibilă ori-ce în-

țelegere între maghiari și valahi și a rupe definitiv raporturile, cari leagă România de tripla alianță. Această bombă a fost o adevărată mașină infernală, cu scop și perfidie infernală...»

Ce deosebire între mentalitatea gazetarelor șoviniste de azi și între cea de ieri!

Revizuirea bulei Christideles.

»Kel. Ért.» e informat din surse acreditate, că în urma memoriului episcopului gr. cat. român la Papa, în care prelații au arătat, că la episcopia de Hajdudorog s'au anexat pe nedrept multe parohii române, Papa și-a dat învoirea la o eventuală rectificarea a acestei incorectități. Spre acest scop Papa a avizat pe nunciul din Viena Scapinelli se între în conexiuni cu factorii competenți și să orienteze sf. Scaun despre starea adevărată a lucrurilor. Nunciul s'a pus în legătură cu primatul Cernoch și cu primministrul Tisza și le-a comunicat dorința Papei. Pe baza aceasta s'a decis, ca să se studieze raporturile la fața locului și să se stabilească, cari parohii maghiare să se alăture la episcopia Hajdudorog. Procedeu acesta se face cu știrea și aprobarea Papei.

Să credem? Nu știm. De-o camdată întrebăm ce amestec are primatele catolice în afacerile bisericilor noastre gr. cat?

La discursul lui Tisza în cameră.

— Reflexiuni. —

Primministrul Tisza în discursul ce l'a ținut în camera maghiară în 20 Februarie e în chestia tratatelor cu comitetul partidului național român, a spus, că nici vorbă nu poate fi de împlinirea acelor dispoziții numeroase, cerute de comitet, cari numai așa s'ar putea împlini, dacă partidul național român ar abandona din programul său părțile ce stărnesc neîncredere și resent.

Prin cuvintele acestea ministrul prezident a înșinat partidul național român în sus și în jos, ca pe un partid periculos și, nedemn de încredere.

Dacă cuvintele acestea le-ar fi zis un bărbat de stat nepreocupat și, ar fi dovedit cât de cât temeinicia lor, atunci ele ar trebui să pună pe gânduri factorii hotărâtori și opinia publică românească.

Însă Tisza nu numai că n'a încercat s'o dovedească ceea ce a spus, ci în mai multe părți a discursului său a desvâlit cercul strimț de vederi, în care să mișcă și baza subredă pe care stă, nu ca bărbat de stat serios și ca pioner al bune înțelegeri și a conlucrării armonice a tuturor cetățenilor, ci ca un pioner întârziat a dominațiunii exclusiviste de rasă și de clase privilegiate.

Contele Tisza în mai multe rânduri amintește unitatea politică a națiunii maghiare și a statului național maghiar, cu ctenoșii scumpe de care nime nu s'a poate atinge. El relevează cu multă gravitate că în decursul tratatelor cu reprezentanții partidului național român nu s'a ivit nimic ce ar putea să atingă constituția statului maghiar, nimic ce ar putea schimba caracterul național al aceluia, nimic ce ar putea slăbi politica națională maghiară și atribuțiile ei de stăpânire. El crede că națiunea maghiară în 1868 a adus legea despre egală îndreptărire în o dispoziție suferitoare avântată până la idealism și în credința că naționalitățile vor fi recunoscătoare. Dar el ală că în loc de recunoștință a urmat din partea naționalităților agitate în lăuntru și calomniarea țării înstrănutate, cu un cuvânt lupta. De aceea națiunea maghiară a trebuit să părească direcția ce pornea din premise false și a trebuit să pronunțe prin instituțiunile caracterul național maghiar a statului și să înfăptuiască pe terenul jurisdicțiunii și a administrației acea organizație cu caracter maghiar ce era urmarea firească a direcției noul. În același timp națiunea maghiară a trebuit să se ferească de executarea legilor ce emanau din direcția politică abandonată. Contele Tisza susține că trebuie să se urmeze calea apucată.

Acestea sunt rezultatele la cari a ajuns contele Tisza în chestia naționalităților. El spune că s'a ocupat cu chestia aceasta timp de 30 ani. Apoi e pagubă de timpul pierdut, căci dacă contele Tisza în 30 de ani s'a ocupa bună oră cu astronomia în loc de politică, neorientarea și miopia lui politică în chestia de naționalitate nu puteau fi mai mari. Așa țese la lumină va-

loarea politicianilor maghiari cari s'au în bărbăți de stat, dar alieva nu sunt decât niște diletanți.

Pentru că pe pământ are partidul național român ca reprezentant al poporului român în chestia de naționalitate și prin ce provoacă neîncredere?

Răspunsul îl dă tot contele Tisza zicând că din cauza agitației naționaliste guvernul nu poate să facă pe terenul dezvoltării culturale române ceea ce ar fi de făcut ca să se deschidă și Românilor calea mai largă a validității lor în politică.

Adecă prin afirmarea naționalității sale poporul român face agitație. Aceasta este un »năca» de neiertat, căci atunci când la un popor e vile conștiința dințel sale a naționalității sale, el, a firmă dreptul său de existență și reclama condiții prielnice pentru dezvoltarea eu-lui său.

Poporul român simte că el există, că nu s'a poate contopi în ficțiunea unei unități politice, naționale. El a întrezărit că legea de egală îndreptărire a naționalităților n'a fost expresiunea unui avânt idealist, ci dimpotrivă el a văzut că legea aceasta este neîndeplinită și plină de contradicții. Din înțelegerea legii numai titlul corespunde scopului pentru care ar fi fost adus. Paragraful prim al legii e în contradicție cu titlul și conținutul ei.

Partidul național român ca reprezentantul poporului român a trebuit să dea expresiune resentimentului poporului român și să arete pericolele ce au urmat din direcția falsă și greșită a șovinismului. Partidul național a trebuit să arate că mentalitatea politică înviorată din această direcție a favorizat pe nedreptul o singură rasă față de celelalte. Căci mentalitatea aceasta a răsturnat ordinea de drept, și a înlocuit egalitatea politică cu stăpânirea; libertățile politice cu atribuțiile de putere, dreptate și egalitatea politică cu voluiccia și prigonirea.

(Va urma) Dr. George Pătköcsan.

Alegerile parlamentare în România.

Rezultatul alegerilor dela baletagiul colegiului I. de Senat este următorul: Au fost aleși liberalii: Aurel Varlan, General N. Tătărescu, Const. R. Penescu, general Al. Mustăț și N. Cădușche; conservatorii: Ioan Lahovari și Paul Teodoru; cons. democrat Emil Vulpe.

Principele Wied la Petersburg.

Din Petersburg se anunță, că principele de Wied, în consfătuirile cu bărbăți de stat ai Rusiei, a căutat să aște în ce măsură ar sprijini Rusia pe Albania în chestiunile financiare. Apoi a stăruit asupra fixării definitive a granițelor Albaniei.

Rusia a promis principele tot sprijinul; a opinat însă ca principele să nu se sprijine numai pe unele Puteri, ci pe toate.

Rusia a mai promis că va intra în relațiuni diplomatice cu Albania și a hotărât numirea lui Petrow, membru în comisia de delimitare a Albaniei, ca reprezentant al Rusiei în noul stat.

Din Franța.

Legea impozitului pe venit.

Legea impozitului pe venit votată de câțiva ani de Cameră a venit în ultimele săptămâni în discuția Senatului. Dezbaterile acestei reforme fiscale s-au urmărit cu mare emoțiune. Era o îndoielă generală, dacă Senatul în preajma alegerilor își va afirma voința de progres, punând capăt nedreptăților fiscale actuale, prin acceptarea proiectului de lege propus de guvern și impus de întreaga opinie publică.

Singurul argument mărturisit contra reformei fiscale era »imposibilitatea mentalității franceze de a se acomoda cu impozitul pe venit». Acest argument însă nu era altceva decât îndărătnicia de classa acelor cari ar fi trebuit să contribuie cu mai mult din prisosul lor pentru nevoile statului. Se credea totuși că în Senat se va putea găsi o majoritate republicană hotărâtă a realiza prin votarea legii dreptatea în impozite.

În Franța, înainte de revoluția franceză, grație principilor de pe acea vreme, clerul și nobilimea nu plăteau nici un impozit. Toate nevoile publice erau suportate prin impozitul plătit de popor. Aceasta a adus în ultimul timp al vechiului regim o mare criză financiară, care a grăbit izbucnirea revoluției. Adunarea constituantă a proclamat atunci egalitatea tuturor în fața impozitului. Ori ce privilegiu a fost exclus. Însă revoluționarii dela 1789, eucerii de idole ariocratice ale timpului, după cari numai pământul produce bogății, au lăsat în afară de contribuțiile ereditate comerțul și industria, care atunci abia

Incepeau a se desvolta. Astfel acum marea burghezie franceza care posedă imense bogății industriale și comerciale se bucură azi de un privilegiu fiscal ca și clerul și nobilimea de odinioară.

Contra acestei nedreptăți fiscale partidul socialist și partidul radical au dus ani de zile campanii violente.

Discuția care s-a desfășurat în fața Senatului a fost o nouă manifestare a egotismului de clasă al marelui burghez, care a făcut și de această dată toate sforțările pentru a-și păstra un privilegiu, care nu e altceva decât un abuz.

Paris, Februarie 1914.

al. negr.

Un birou român pentru informarea streinătății.

Sub direcțiunea d-lui Mircea R. Știrianu s'a înființat, la Paris, un birou destinat să informeze streinătatea, și în deosebi principalele ziare europene precum și ministerele de externe ale diferitelor state, despre chestiunile politice românești.

Acest birou, numit „Bureau roumain d'informations politiques“ va publica un bulletin prin care va căuta să lumineze presa streină asupra României și a românismului.

ȘTIRI.

— 17 Februarie 1914.

Știri din România. Starea sănătății M. S. reginei e bună. Vindearea ochiului operat, se face în condițiunile cele mai bune.

Ministerul Instrucțiunii publice proiectează înființarea a 350 posturi de învățători și institutori în Cadrilater și anume 250 la sate și 190 la orașe.

Senatul universitar, cu unanimitate de voturi, a ridicat pe dl G. Murnu la rangul de profesor definitiv al catedrei de arheologie dela universitatea din București.

Guvernul a hotărât să acorde direcției c. f. r. pentru actuala campanie de lucru 80 milioane. Această sumă se va repartiza astfel: 45 milioane pentru lucrări de completare la linile existente; 17 milioane pentru continuarea lucrărilor la linile în construcție; 8 milioane pentru începerea studiilor și lucrărilor pregătitoare ale următoarelor linii: Cobadin-Dobrieli-Balcic; București-Roșiori-Craiova; Tânderi-Hârșova-Constanța. Restul până la 80

milioane e destinat pentru alte lucrări.

S-a instituit o comisiune mixtă, care va studia organizarea de dat serviciului sanitar militar în timp de pace și mai ales în timp de război.

Biserica românească la Ierusalim. Un comitet de inițiativă s'a constituit în București, sub președinția reginei, pentru a ridica o biserică românească la Ierusalim pentru credincioșii cari se duc să viziteze sfântul mormânt.

Actul de constituire al acestui comitet a fost redactat de însăși regina în următorii termeni:

Cu voia lui Dumnezeu, fiind a se împlini cât de curând 50 de ani de domnie a Regelui Carol I. dorința mea se unește cu aceea a poporului meu iubit, ca prin înălțarea unui lăcaș de rugăciune în însăși cetatea Ierusalimului, să aducem prinosul nostru de recunoștință către Atot-puternicul.

Într'acest templu ridicat în preajma chiar a mormântului Mântuitorului nostru, poporul credincios va putea slăvi pe Dumnezeu în limba românească și potrivit cu datina străbună.

Pentru înfăptuirea sfântului lăcaș și a adăpostului pentru închinători, va fi primit atât obolul celui sărman cât și talentul celui avut, dând fiecare dovadă de iubirea creștinească a neamului românesc.

(ss) Elisabeta.

În afară de subvenția de 200.000 lei, acordată de statul român pentru biserica din Ierusalim, mai sunt și alte legate testamentare în sumă de mai multe zeci de mii de lei, la cari se vor adăoga ofrandele ce vor mai veni.

Ofrandele se vor înmâna doamnei general Poenaru, str. Pitar Moșu No. 17. București.

Concertul d-nei L. Cosma la București. Cătim în ziarul „Dimineața“: Un public din cel mai ales a venit aseră la Ateneu să asculte pe d-na Lucia Cosma, care reprezintă azi una din cele mai desăvârșite manifestări ale artei cântului la noi — călă Lucie Cosma e a noastră, ca și a Românilor din Ardeal. De acum trei ani, meșteșugul cântului, care stărnise de pe atunci admirația generală, s'a răfinit și mai mult la d-na Lucia Cosma. E una din acele cântărețe pentru care fiecare sunet și fiecare vorbă e o nuanță diferită. De aceea o și soarebe auditorul cuvânt cu cuvânt. Agilitățile în aria Cleopetelor din „Lakme“ au fost de o claritate și rotundime cari amintesc pe cele mai ilustre cântărețe în acest gen. Iar cât privește „Hedurile“, fie ale compozitorilor germani, fie ale celor francezi, d-ra Lucia Cosma s'a așezat, prin interpretarea lor atât de însoțită și profund muzicală, în rândul rarelor maestre ale acestui gen.

Ca și de rândul trecut, marea concertistă a încheiat programul cu câteva cântece românești, cari au electrizat sala și au obligat pe d-na Cosma la un bis și o bucată prate program. Așteptăm ca după acest concert ilustra concertistă, pe care publicul a aclamat o și acoperit-o de flori, să nu mai pună atâtea vreme până să se facă ascultată din nou. — Capriccio.

Talaat-bey vine la București. Ziarele anunță o vizită, pe care ministrul de Interne al Turciei, Talaat bey o va face în curând la București. Vorbind despre această vizită, un ziar turc scrie, că plecarea lui Talaat-bey ar putea avea loc cu câteva zile înainte de deschiderea parlamentului turcesc, dacă însă ocupațiunile ministrului vor impiedeca plecarea, atunci ea va avea loc după deschiderea parlamentului. Această știră adaugă, că această călătorie n'ar avea nici o legătură cu intervenția României în tratativele ce decurg între Turcia și Grecia pentru insulele din Marea egea.

Din Durazzo — noua capitală a Albaniei — se anunță următoarele: De două zile a sosit aici garda albaneză, care va face serviciul la palatul noului domnitor. Orașul a luat un aspect neobișnuit. În port, în piețe se observă o vie mișcare. Lume multă sosește aici din toate părțile. Condițiile de trai s'au schimbat. Alimentele și chirile au fost scumpe.

Un nou premiu pentru pace. Cunoscutul miliardar american, Carnegie a donat un nou premiu pentru pace de 10 milioane franci. Acesta-i al 3-lea premiu pentru pace, donat de Carnegie. Primul premiu, de 10 mil. dolari îl donase în anul 1910, iar al doilea premiu a fost de 2 milioane dolari.

În cercurile militare a stărnit senzație scandalul descoperit la 21 reg. austriac de armată teritorială, din Tachsen. Încă din Ianuarie deurg cercetările pornite contra a 5 suboficieri cari în înțelegere cu un medic militar mijlocau, prin acte false, eliberarea de

milite a recruților. Cei 4 suboficieri au fost transportați acum în închisoarea de garzinoză din Cracovia; de asemenea și medicul a fost arestat și trimis la Cracovia. Numărul celor eliberați, în acest mod clandestin de miliție, e atât de mare, încât mai multe companii, și mai ales din batalionul 3 al amintitului regiment, au fost într'adevăr decimate prin această manipulație nepermisă. Cei mai mulți recruți, — cari în schimbul unor, sume de câte 500—100 coroane se făcuseră scăpați de miliție, — vor fi silii să-și facă acum, ulterior, serviciul militar.

Catastrofa unor aviatori turci. Aviatorul turc Fethi, având ca pasager pe sublocotenentul Sadic, a plecat a-laltaeri cu aeroplanul din Damasc, cu gândul de a merge până la Ierusalim. Lângă Samaria însă aeroplanul a căzut, sfărâmându-se complet, iar cei doi aviatori și-au găsit moartea pe locul catastrofei. Fethi era cel mai îndrăzneț și mai dibaci aviator al Turciei, în urma cărui fapt fusese însărcinat de guvern cu conducerea secției aviației a armatei. În cursul recentului război el făcuse însemnate servicii patriei.

Cancerul și radium-ul. Vestitul chirurg al universității Rockefeller, Dr. Carrel, a făcut interesante comunicări despre observările făcute, în institutul său, la vindecarea cancerului. A arătat că razele „G“ folosite la dănsul la vindecarea racului, nu numai că nu au efectul de a vindeca, ci că sunt direct stricăcioase și că rezultatul experiențelor sale dovedește că pentru vindecarea cancerului au un mai bun efect razele „B“. — Amintim aici, că un consilier al statului New-Jersey, Robert G. Brenner, care se crezuse scăpat de rac, în urma curei de radium — folosise o cantitate de radium în valoare de 100.000 dolari — a murit. Dănsul se îmbolnăvise acum vre-o patru ani de cancer și ca să scape de periculoasa boală, a cercetat toate sanatoriile vestite ale Europei, cheltuind o avere întregă, — dar fără succes. În cele din urmă a început cura de radium; și într'adevăr la început se părea că va fi salvat din ghiarele boalei. Deodată însă a început să se simtească mai rău — și în cele din urmă și-a dat sfârșitul. O mare parte dintre medici susțin, că provocatorul morții l-a fost radium-ul.

Planurile Rusiei contra Suediei și Norvegiei. Din Christiania se anunță: Postul ministrului de război norvegian, Bull, a făcut, la o întrunire din Halingstad, destăinuiri interesante asupra planurilor Rusiei contra Norvegiei și Suediei. Oratorul a comunicat, că atasatul rus din Suedia, care a fost rechemat de curând, a făcut un plan pentru un atac rus contra părților nordice ale peninsulei scandinave.

În jurul testamentului lui Rampolla. Ziarul „Giornale d'Italia“ publică o nouă știre: Șeful poliției din Roma a primit o scrisoare anonimă, după care Caretti, un servitor al cardinalului decedat, ar fi măturat un alți doi servitori, că un frate al dănsului ar fi furat testamentul lui Rampolla, fiind ca în felul acesta să poată scoate câțiva bani dela nepotul cardinalului, contele Peranna, care după dispariția testamentului ar fi trebuit să se declare moștenitor al cardinalului.

Un furt de un milion la Paris. Alaltaeri dimineață s'a furat dintr'un furgon-automobil poștal din Paris suma de aproape un milion. — Furtul a fost făcut în centrul capitalei, de niște pungași perfect organizați și cari trebuie să fi pregătit bine lovitura lor. Factorul însărcinat să distribuie bănelor scrisorile încercate a observat în Rue Chauchat, că un săculeț destinat unui agent de schimb, și care conținea peste un milion de valori, dispăruse din automobilul poștal. Se pare că pungașii s-au folosit de momentul, când wamannu, care are datoria de a supraveghea conținutul trăsuri postale în absența factorului, era ocupat cu altceva.

Moartea unui savant. În împrejurări cam neobișnuite a murit, în Calcutta, savantul australian Dr. Fox în fața mai multor savanți dănsul făcuse zilele trecute niște demonstrațiuni cu antidotul inventat de dănsul, care avea efectul de a face inofensive mușcăturile de șarpe. Acum, de curând a repetat încă odată aceste experiențe. Ca să demonstrez și mai viu efectul serului său, a lăsat ca un șarpe veninos să-i muște brațul în cinci locuri. Fox a tăiat apoi ranele provocate de mușcătură și a introdus ser. Din neabăgare de seamă însă una din cele cinci mușcăături o uitase. La câteva ore după operație începu a simți simptomele otrăvirii. Era însă prea târziu, căci serul numai în cazul acela putea avea efect când era intrubunitat imediat după mușcătură. Nenorocitul savant a murit.

Știri mărunte. După debateri de 2 zile tribunalul din Viena a condam-

nat Sâmbătă pe spionul Alexandru Jandrup la 4 ani și 9 luni închisoare grea. După terminarea pedepsei osânditul va fi expulzat din țară.

Guvernul bulgar contestează cifra deținuților din închisorile grecești și spune, că aceștia sunt în număr de 2000, nu 203 câți au fost eliberați. Se va cere numirea unei comisiuni, care să facă o anchetă în închisorile din Salonic.

Din Paris se anunță: Fostul ministru de externe Pichon s-a apucat din nou de ziaristică, vechea lui profesie. Consiliul administrativ al ziarului „Petit Journal“ l-a ales director, un post care-l produce mult mai mult decât un portofoliu ministerial.

Daily Croniclele află din Constantinopol, că Ever-pașa a ordonat mobilizarea corpurilor de armată Eidini, Erzinzian și Damasc din Asia mică. Recluziționarea calilor a început. Ar fi vorba de o mobilizare de probă.

După încrederea războiului balcanic, întreagă noua Serbie a fost inundată de mărci postale false, de câte 5 și 10 parale. După ce pagubele produse până acum, prin aceste mărci, erarului sârbesc sunt de peste 150.000 dinari, guvernul sârb a hotărât oprirea circulației tuturor mărcilor de până acum și pregătirea de noi timbre. Ancheta a stabilit că mărcile false sunt fabricate în Ungaria sudică.

Aviz. Un candidat de avocat cu praxă află aplicare momentan în cancelaria avocatului Dr. Octavian Cernea în Zarnești (Zernest). 5-5

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Pentru masa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuții:

În amintirea fratelui lor Haralambie dela Doamnele: Sofia Dr. Procopovici, Elena Dr. Biaga, Eugenia Dr. Bodea, Hareți Dr. Bendevski și dl Iorgu Stănescu câte 10 cor., cu totul 50 cor., (la fondul Haralambie T. Stănescu.)

Poporul* instituit de credit în Săliște, ajutor, 100 cor.

Primească marinimoișii donatori. sincerele noastre mulțămite. — Direct. școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.

În comuna Măeruş (Saszmagyaros, cott. Brașov) fiind în curgere comasarea generală a hotarului comunal, avem lipsă de un membru român în comisia de trei, pentru clasificarea pământului. Să caută deci, de urgență, un bun clasificator de pământ, care să documenteze cu acte că a mai luat parte în același calitate și la comasarea din alte comune. Ofertele, împreună cu actele necesare, sunt a se trimite cel mai târziu în timp de 3 zile pe adresa subscrisului. Rog a se nota și câte limbi vorbește oferentul. — Vasile Bărbier învățător în comuna amintită.

Apollo-Bioskop. Marți și Miercuri în 3 și 4 Martie. Serai și comedie Nordisk! Tipuri de animale din India (vedere). Iancu exagerează (humoristic). Cărciuma unchiului Duczi (humoristic). Rivalli (dramă). Majestatea Sa în Incognito. Comedie interesantă în 3 acte.

Joi și Vineri program nou.

ULTIME ȘTIRI.

Atentorii Cătărau și Kirilow n-au fost încă prinși.

— Scrisoare express.

București, 2 Martie dim 1914.

Pe baza declarațiunilor făcute ziariștilor azi noapte de d-l M. Corbescu, prefectul poliției Capitalei, deși se constată că indivizii Ilie Cătărau-Orhei și Timoftei Kirilow sunt autorii atentatului din Dobrițin, aceștia însă n-au putut fi prinși până în momentul de față.

Atentatorii au scăpat mulțumită poliției din Cerațați și a întregii poliții ungurești, care a găsit cu cale să dea sfoară în țară și în străinătate. Dacă poliția vecină nu făcea acele indiscreții, Ilie Cătărau-Orhei ar fi fost arestat de către poliția noastră la hotel „Minerva“.

Cătărau a cumpărat „Universul“ dela chioșcul din calea Victoriei, colț cu bulevardul Carol — de lângă Blank și în urmă a dispărut din Capitală, înțelegând că dacă ar mai întârzia o singură clipă ar fi arestat.

Cum a citit „Universul“, Cătărau s'a dus la hotel și a luat geamantanul și a fugit împreună cu

Timoftei Kirilow. Automobilul lor a luat-o pe str. Doamnei și au eșit în bulev. Colței și de acolo la șosea. Ei voiau să ia dela Mogoșoia trenul de Constanța. Mașina, care avea No. 310, s'a înămolit însă la podișca dela Mogoșoia și cei doi fugari au rămas în drum. În timp ce ei se trudeau să iasă din nomol, trenul de Constanța a plecat din gară. Atunci Cătărau a plecat singur și a venit pe calea Victoriei, de unde a luat alt automobil din dreptul cooperativelor sătești. Acest automobil avea No. 525 și este proprietatea ungurului Ștefan Kovacs, care a comunicat poliției statului vecin că siguranța Capitalei urmărește pe Cătărau.

Cu mașina lui Kovacs, Cătărau s'a întors la Mogoșoia, a luat pe Kirilow și a plecat la Ploești. Fugarii au ajuns în acest oraș la orele 3 d. a. și au stat acolo până Joi la 6 d. a. când au luat trenul de Moldova. Din acest moment li s'a pierdut urma. Dacă nu cumva apele Prutului au făcut o operă de dreptate înghițând pe Cătărau și pe complicele său, apoi de sigur că autorii atentatului dela Dobrițin se află acum pe pământul unui stat vecin, unde poliția ungurească umbă de obicei cu foarte multă delicateță și, mai ales, cu foarte multă precauțiune.

Inspectorul Rafail a arestat pe Suzara Sotar, amanta lui Abramov și pe Vasilia Capriano, întreținuta lui Kirilow. Șeful siguranței s'a convins însă repede că cele două femei nu sunt vinovate. Dela Vasilia Copriano s'a aflat că Abramov a făcut cunoștință cu Kirilow pe când acesta ședea pe str. Câmpului. După ce li s'an luat declarațiunile, cele două femei au fost puse în libertate.

Pentru arestarea celor doi atentatori, poliția română a dat posturilor dela frontieră și jandarmierii telegrame în valoare de 12 mii 600 lei, cu semnamentele fugariilor și amănunte pentru prinderea lor. Cu toate acestea până în prezent nu s'a primit nici o veste bună.

Zvonul cum că individul Cătărau ar fi scos un nou pasport de la prefectura din Prahova este inexact și îl desmințim categoric.

Mândăchescu a fost declarat aseră arestat. Atât Abramov cât și Mândăchescu vor fi înaintați parchetului, pentru că au dat paspoartele lor altora. De altfel ei au fost de bună credință și au arătat poliției cum s'au petrecut lucrurile și cum Cătărau i-a sfătuit să spună că au pierdut paspoartele.

Rămâne să se vadă dacă vor fi sau nu dați judecați. De altfel s'a stabilit în mod definitiv că atât Abramov cât și Mândăchescu, au fost în țară atunci când s'a petrecu atentatul.

Budapesta 2 Martie. În ședința de azi a camerei s-au examinat condolențe protocolare pentru atentatul din Dobrițin.

Dep. Dr. Vaida a respins afirmarea lui Polonyi, că atentatul ar fi opera Românilor ultraști.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Brăneș & Comp. Redactor responsabil: Ioan Brotea.

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Februarie 1914.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Renta ung. de aur 4%, Renta de coroane ung. 4%, Impr. căil. fer. ung. in aur 3 1/2%, etc.

„ALBINA”

institut de credit și de economii în SIBIIU.

Nr. 5386.

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii „ALBINA”, sunt invitați prin aceasta în virtutea §-ului 20 din statutele societății la

a XII-a adunare generală ordinară.

care se va ține în Sibiu, Sâmbătă în 21 Martie 1914 st. n., la orele 10 a. m., în sala festivă a Muzeului „Asociațiunii” cu următoarea

Ordine de zi:

1. Bilanțul anului de gestiune 1913 și raportul comitetului de supraveghere.
2. Distribuirea profitului net realizat conform bilanțului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri culturale și de binefacere.
4. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru anul curent.
5. Alegerea a 5 membrii în consiliul de administrație.
6. Propunerea direcțiunii relativ la augmentarea statutelor fondului de pensuni pentru funcționarii institutului.
7. Autorizarea direcțiunii pentru a face eventualele schimbări reelaminate de tribunal.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, în persoană, sau prin plenipotențiați, în conformitate cu §§-ii 23, 24 și 25 din statutele societății, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventualele dovezi de plenipotență cel mult până Mercuri în 18 Martie a. c. st. n. la 6 ore p. m. la cassa centralei noastre în Sibiu, a filialelor din Brașov, Bozovici, Elisabetopol, Lugoj, Marosvásárhely și Mediaș sau a agenților din D. Sânmărtin, Orșova, Sânnicolaul-mare și Șeica-mare.

Depunerea acțiunilor, respective a plenipotențelor spre scopul indicat se poate face și la institutele: „Ardeleana” în Orăștie; „Agricola” în Sebeșul-săsesc; „Auraria” în Abrud; „Bihoreana” în Oradea-mare; „Bocșana” în Bocșa-montană; „Doina” în Câmpeni; „Furnica” în Făgăraș; „Lipovana” în Lipova; „Mureșana” în Reghinul-săsesc; „Oraviciana” în Oravița; „Patria” în Blaj; „Sebeșana” în Sebeșul-săsesc; „Silvania” în Șimleu; „Târnavăna” în Sighișoara; „Timișana” în Timișoara; „Victoria” în Arad și „Cassa de păstrare” în Mercuri și în Săliște, în acest caz însă cel mult până Sâmbătă în 14 Martie a. c. st. n.

Sibiu, 17 Februarie 1914.

ACTIVE. CONTUL BILANȚULUI. PASIVE.

ACTIVE	K. f.	PASIVE	K. f.
Cassa în număr	247047 75	Capital societar	6000000 —
Monete	14479 35	Fond general de rezervă	1000000 —
Cambii de bancă	19072201 64	„ de garanție ai scrisurilor fonciare	560000 —
Cred. camb. cu acop. hipot.	9354534 86	Fond special de rezervă	3180 32
Impr. hip. în scris, fone	12703560 05	„ de penziuni	860658 —
Impr. hipotec. în număr	420555 65	Depozite spre fructificare	22773692 50
Credite de cont-curent	7656877 98	Fondul „Parteni Cosma”	47613 —
Credite personale	1304084 19	Scrisuri fonciare cu 5%	—
Avansuri pe efecte publice	37119 50	in florini în circulație	486000 —
Casa institutului, realități dela Brașov și div. realități în vânzare	932365 73	Scrisuri fonciare cu 5% în coroane în circulație	8228000 —
Efecte publice	3498091 —	Scrisuri fonciare cu 4 1/2%	—
Acțiuni dela diverse bănci	314000 —	in coroane în circulație	2312000 —
Efectele fond. de garanție al scris. fonc.	562029 —	Scrisuri fonciare ceite la sorți în circ.	231500 —
„ „ de pens. al funcț. institut.	314270 —	Cambii de bancă reescomptate	8025214 96
Interese transitoare de efecte	49516 33	Diverse conturi creditoare	4786935 96
Motiliar amortizat	—	Dividendă neridicată	2260 —
Debitori	6626 07	Interese anticipate pro 1914	330902 90
Interese transitoare restante	58392 40	„ transitoare de scrisuri fonciare	159186 25
		Profit net.	703627 62
	56540751 50		56540751 50

DEBIT. CONTUL PROFIT ȘI PERDERE. CREDIT.

DEBIT.	K. f.	CREDIT.	K. f.
Interese:		Interese:	
pentru depoz. spre fructific.	1152337 30	dela cambii de bancă	1089960 81
„ scrisuri fonciare	540578 98	„ cred. camb. cu acop. hip.	601951 74
„ impr. luate pe efecte	161287 12	„ imprumuturi hipotecare	724132 95
Spese:		„ credite de cont-curent	331169 79
Salare	288960 68	„ efecte publice	190989 18
Bani de quartir	55665 —	„ credite personale	121706 52
Imprim., reg., porto, divers.	45397 74	„ avans pe efecte	2638 73
Marce de prezență	7236 —	„ capital societar	24064 18
Contribuțiune;		Provizioni	30952 88
directă	72166 11	Chirii	19196 78
10% dela inter. de depozit	115233 73	Profit la monete	5226 67
Profit net	703627 62		
	3189990 23		3189990 23

Sibiu, la 31 Decembrie 1913.

Gosma, mp., director executiv.

Iosif Lissai, mp. contabil-șef.

DIRECȚIUNEA:

- A. Lebu mp. St. Stroia mp. Bârseanu mp. Dr. E. Roșca mp. G. Dima mp.
Dr. I. Miha mp. Tralla mp. Dr. Coșca mp. Dr. I. Beu mp.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Sibiu, 14 Februarie 1914.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

- M. Voileanu mp. Dr. V. Bologa mp. E. Verzarua mp. Ioan Henteș mp. Victor Fincu mp.

Raportul comitetului de supraveghere.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghere examinând conturile „Bilanț” și „Profit și Pierdere” pro 1913 ale institutului de credit și economii „Albina”, am aflat singuraticile poziții în consonanță numerică cu cărțile principale și extrasele din cărțile auxiliare.

La finea anului am sconcertat cassa, efectele și alte valori și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului purtate exact.

Referitor la împărțirea profitului net de Cor. 703,627 62 ne alăturăm propunerii direcțiunii și o recomandăm spre primire.

Vă rugăm deci, ca aprobând bilanțul pe 1913, să dați atât direcțiunii, cât și comitetului subscris absolutul pentru gestiunea lor pe anul 1913.

Sibiu, 14 Februarie 1914.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

- Mateiu Voileanu mp. preș. Emil Verzarua mp.
Dr. Vasile Bologa mp. V. Fincu mp. Ioan Henteș mp.

TIPABUL TIPOGRAFIEI A. MUREȘIANU BRANIȘOV & COMP BRAȘOV.

ATENȚIUNE.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public ea vând mobile ce le-am transportat în Hala de mărfuri (Podu bătușilor) Strada Hirscher Nr. 1, cu prețuri scăzute. Odae de dormit modern mobilată cu prețul de 540 K.

Mobile pentru bucătărie, și prânzătoriu cu prețuri foarte scăzute.

— Garantez pentru lucru bun și solid. — 11-50

JOSEF GRIM

Mechanic, tâmplărie pentru zidiri, instalații interne, BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 115. — Telefon Nr. 16

COVOARE LINOLEUM PERDELE

TELLMANN & SPEIL

Târgul Grâului Nr. 8.

Ingrăim și aşezarea de Linoleum cu lucrători experți în Hotel Corona sunt executate de firma de sus.

Pânzături, albituri de pat, se pot cumpăra cu prețul cel mai convenabil, în alegere mare, prețurile cele mai ieftine la

Automobil de inchiriat

pentru curse mai mici sau mai mari în

Mihail Mooser
BRAȘOV,

Strada Porții Nr. 39.

Telefon 354.

Nr. 1528/914.

Escrisori de licitație cu oferte.

Pentru inchirierea locuințelor din casa orașenească, la care se tot zidește și acum în strada Vămii Nr. 12 ospătăria de odinioară în titulată la para de aur se va ține în 7 Martie 1914 la 10 ore a. m. licitațiune publică cu oferte.

Locuințele sunt: I una în etagiul al doilea constatoare din 6 odăi, cuina, camera pentru servitoare, odaie de scaldă, odaie de prânzit și un antișambru.

III și IIII două locuințe în mansard (etagiul IIII) constătoare fiecare din din câte 3 odăi cuină cameră pentru servitoare odaie de scaldat, odaie de prânzit și antișambru, (de locuință a doua se mai ține și o încăpere mică laterală.

La locuințe se socotesc și closetele, despărțămintele de pivnite, podul de uscat rufele adecă sub cuprinsul casei și o cuină de spălat, comună tuturor partidelor din casă. Conductul de gaz și de apă va fi introdus în casă, odăile de scaldat vor fi provăzute cu sobe pentru odăile de scaldat.

Inchirierea se face pe 6 ani de vile începând dela 29 Sept. 1914.

Ofertările sunt de a se face în forma de oferte timbrate cu timbru de 1 cor. trebuie subscrise de însuși ofertant, în textul ofertei trebuie cerouăscrise locuința ce o dorește și arătată chiria imbiată atât în cifre cât și în cuvinte, adneccat totdeodată și dovada despre arvuna depusă în casa orașenească și anume pentru locuința Nr II etagiul 100 eor și pentru fiecare locuința din mansard câte 50 de eor. aceste oferte sunt a se prezenta în forma de epistolă dusă până la începerea licitațiunii la conductorul despărțământului economic al magistratului orașnesc.

Condițiunile de tailate se pot ceti în despărțământul economic

al magistratului iară planurile de zidire în oficiul inginerilor orașesci până'n ziua ce premerge zii de licitațiune.

Brassó, în 18 Februarie 1914.

Magistratul orașenesec.

Ștofede rochi Barhent. Boa de blană, Manșoane

recomandă cu preț ieftin **Fritz Prediger,**

51-100

Strada Porții.

Ștofe de modă

a el cu cele englezești și franțu zești, producție proprie, recomanda

Fabrica de Postav din Brașov

WILHELM TELLMANN & COMP.

Magazin de vânzare.

Ștrada Hirscher no. 16.

Se află circa de 500
84-50 mostre resturi.

Anunțuri

primește Administrațiunea **Gazetei Transilvaniei** cu prețurile cele mai **MODERATE.**